

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alltoodut ja lähtuvalt AS-i Tariston geoloogilise uuringu loa taotlusest, **otsustan:**

1.1. Anda AS-ile Tariston Akimatsi III uuringuruumi geoloogilise uuringu luba nr L.MU/518796 (lisatud) kehtivusajaga 3 aastat.

1.2. Antavale loale kanda järgnevad täiendavad tingimused:

1.2.1. Geoloogilise uuringu tegijal tuleb e-posti teel (raplamaa@rmk.ee) teavitada Riigimetsa Majandamise Keskuse Raplamaa metsaülemat kinnistul välitööde tegemisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;

1.2.2. Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

1.3. Käesolev korraldus jõustub teatavakstegemisest.

Geoloogilise uuringu luba nr L.MU/518796 on kättesaadav Keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

AS Tariston (registrikood 10887843, aadress Harju maakond, Tallinn, Põhja-Tallinna linnaosa, Toompuiestee 35, 10149) esitas Keskkonnaametile Akimatsi III uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (edaspidi ka *uuringuluba* või *luba*) taotluse. Nõuetele vastav taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (edaspidi *KOTKAS*) 14.02.2023 nr DM-123745-1 all.

Akimatsi III uuringuruumi geoloogilise uuringu luba taotletakse Rapla maakonnas Kehtna vallas Hiie külas katastriüksusel Vahastu metskond 252 (katastritunnus 29202:004:0181). Katastriüksuse omanik on Eesti Vabariik, valitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus on Riigimetsa Majandamise Keskus. Taotluse kohaselt asub taotletava uuringuruumi keskel endine Kõmmitsa II karjäär.

Taotletava uuringuruumi teenindusala pindala on 15,78 ha (katastriüksuse pindala on kokku

80,10 ha). Tegemist on tarbevaru uuringuga, mille käigus plaanitakse rajada kuni 20 uuringupuuraku või uuringukaevet. Uurimissügavus on kuni 15 m. Uuritavaks maavaraks on täiteliiv, ehitusliiv, täitekruus ja ehituskruus. Hinnanguline maavara kogus, arvestades kaevandamiskadusid on ehitusliival 395 tuh m³. Uuritava maavara võimalik kasutusvaldkond on taotluse kohaselt teede- ja taristuehitus. Taotletava loa kehtivusaeg on 3 aastat. Uuringu teostaja on J.Viru Markseideribüroo OÜ.

Taotlust on kontrollinud Keskkonnaamet ja maavarade registri vastutav töötaja (Maa-amet) (21.02.2023 kiri nr 9-3/23/3254-2). Taotlus vastas nõuetele.

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse MaaPS-is ettenähtud haldusmenetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lg 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa menetluse algatamise teate 10.03.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja 10.03.2023 kirjaga nr DM-123745-3.

MaaPS § 27 lg 3 sätestab, et loa andja saadab uuringuloa taotluse uuringuruumi ja selle teenindusala asukoha riigivara valitsejale, kes annab nõusoleku riigile kuuluva kinnisasja kasutamiseks või keeldub selle andmisest 30 päeva jooksul taotluse saamisest arvates.

Keskkonnaamet küsis riigivara valitseja nõusolekut riigile kuuluva kinnisasja kasutamiseks 10.03.2023 kirjaga nr DM-123745-5. Keskkonnaministeerium andis nõusoleku alljärgnevatel tingimustel (tsiteeritud):

1. Uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel Riigimetsa Majandamise Keskuse Raplamaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.
2. Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Keskkonnaministeeriumi vastus on registreeritud KOTKAS-es 22.03.2023 nr DM-123745-6 all. Keskkonnaamet on nimetatud tingimustega arvestanud ning lisas need loa täiendavate tingimuste hulka.

MaaPS §-s 27 lg 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloa andmiseks ei esine.

Kooskõlas MaaPS § 27 lg-ga 7 saatis loa andja uuringuloa taotluse 10.03.2023 kirjaga nr DM-123745-4 arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse (edaspidi *KOV*) üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates.

KOV üksus (Kehtna Vallavolikogu) nõustus 19.04.2023 otsusega nr 87 (digiallkirjastatud 20.04.2023) geoloogilise uuringuga Akimatsi III uuringuruumis.

KOV otsus on registreeritud KOTKAS-es 06.05.2023 nr DM-123745-7 all.

Kooskõlas MaaPS § 1 lg-ga 3, HMS §-dega 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet XX.XX.XXXX ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks uuringuloo kohta tehtava otsuse eelnõu ning andis XX.XX.XXXX kirjaga nr XXX menetlusosalistele teada haldusakti eelnõu valmimisest. Huviatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib kavandatud tegevus puudutada, on õigus alates avalikustamisest kuni määratud tähtajani esitada Keskkonnaametile loa taotluse või loa eelnõu kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Ettepanekuid ja/või vastuväiteid *laekus / ei laekunud*.

3. KAALUTLUSED

MaaPS § 4 lg 2 sätestab, et maavara geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö. MaaPS § 17 lg 2 järgi on geoloogiline uuring lubatud geoloogilise uuringu loa alusel. MaaPS § 27 lg 1 järgi esitatakse uuringuloo saamiseks loa andjale taotlus. MaaPS § 26 kohaselt annab uuringuloo Keskkonnaamet.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Riigilõiv 400 € on tasutud 14.02.2023 riigilõivuseaduse § 136¹ lg 1 kohaselt.

Geoloogilise uuringu käigus planeeritud tööd on kooskõlas MaaPS § 20 lg-ga 2.

Geoloogilise uuringu loa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja (Maaamet) (21.02.2023 kiri nr 9-3/23/3254-2).

Taotletava uuringuruumi teenindusala ei kattu maavarade registris arvel oleva maardlaga. Lähim liiva- või kruusamaardla on taotletava uuringuruumi teenindusala ~ 0,7 km kaugusel põhja suunas asuv Akimatsi kruusamaardla (maavarade registri registrikaart nr 0603).

Teeregistri andmetel asuvad taotletava uuringuruumi teenindusalal avalikus kasutuses olevad teed Hiie – Imsi tee (nr 2920196) ja Villema tee (nr 2920197). Villema tee on taotletava uuringuruumi piires osaliselt avalikus kasutuses ja osaliselt eratee.

Rail Balticu raudtee kavandatud trassikoridor asub taotletava uuringuruumi teenindusala ~6,6 km kaugusel lääne suunas.

Taotletava uuringuruumi teenindusala ei kattu ühegi kaitseala või Natura alaga ning taotletavas uuringuruumis ei ole registreeritud kaitsealuseid liike.

Taotletavale uuringuruumile lähimad kaitstavad loodusobjektid on järgmised (lisatud kaugus uuringuruumi servast):

Käpaliste soo-neiuvaip (EELIS kood KLO9302014) ja kahelehine käokeel (EELIS kood KLO9303111) (mõlemal III kaitsekategooria) leiukohad (200 m);
Kõnnumaa hoiuala pindalaga 599,1 ha, mis hõlmab ka kaitsealuseid liike (EELIS kood KLO2000181[1]) (920 m);
Natura ala Kõnnumaa loodusala pindalaga 11397,1 ha (EELIS kood RAH0000562[2]) (920 m);
Natura ala Kõnnumaa-Väätsa linnuala pindalaga 17955 ha (EELIS kood RAH0000086) (920 m).

Geoloogilise uuringu mõju on lühiajaline ja jääb valdavalt uuringuruumi piiresse. Seega jäävad nimetatud kaitstavad loodusobjektid taotletava uuringuruumi mõjualast välja.

Looduskaitseseadus § 55 lg 6¹ p 2 kohaselt on keelatud looduslikult esinevate lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal.

Geoloogilise uuringu läbiviimisel kasutatakse taotluse seletuskirja kohaselt tehnikat, mis on läbinud perioodilise tehnilise ülevaatuse ja ei kasutata keskkonnohtlikke materjale. Geoloogilise uuringuga ei reostata põhjavett ega tekitata riiklikke normatiive ületavat müra või tolmu. Geoloogilised välitööd toimuvad lühiajaliselt ning ainult päevasel ajal. Uuringuruum asub nõrgalt kaitstud põhjaveega alal. Sellised alad katavad *ca* poolt Eestit. Põhjavee kaitstus lähtub geoloogilisest ehitusest, täpsemalt sellest kui paks on pinnakate. Põhjavee kaitstusele on kõige suuremaks ohuks põllumajandus (väetiste, sõnniku ja taimekaitsevahendite kasutamine) ning reovee vale käitlus. Nii uuringupuuraukudes kui ka uuringukaevetõntes vee ilmunisel vaid mõõdetakse veetaset. Seega geoloogiline uuring ei ohusta põhjavee kaitstust. Riigivara valitseja tingimus geoloogilise uuringu käigus tehtava raie kohta on tüüptingimus ning reaalset geoloogilise uuringu käigus vajadust ulatusliku raie järgi üldjuhul ei ole. Kui üldse siis teostatakse raiet uuringumasinate liikumise tarbeks minimaalses mahus. Kõik uuringupunktid likvideeritakse koheselt pärast proovide võtmist ning korrastatakse nende ümbrus. Uuringuruumi nõuetekohast korrastamist kontrollib Keskkonnaamet.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 3 lg 1 p 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 11 lg 2 kohaselt vaatab otsustaja tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi ka *KMH*) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lg-s 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja KeHJS § 6 lg-s 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 6¹ lg-s 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja. MaaPS § 26 kohaselt annab geoloogilise uuringu loa Keskkonnaamet, seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

Geoloogiline uuring ei kuulu KeHJS § 6 lg-ga 1 sätestatud olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka, sama §-i lg-ga 2 sätestatud otsustaja eelhinnangut vajavate valdkondade loetellu ega

Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ hulka. Seega taotletava tegevuse puhul ei ole eelhindangu andmine ega KMH algatamine vajalik.

MaaPS § 28 lg 5 kohaselt tuleb juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmeladustuskohasid, mis ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses uuringuloo taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava. Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse jäätmeseaduse §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest.

Taotluse seletuskirja kohaselt ei teki kavandatava uuringu käigus kaevandamisjäätmeladustuskohasid.

Jäätmeseaduse § 7¹ lg 4 alusel sätestatud kaevandamisjäätmeladustustega tehtavaid toiminguid reguleerivaid sätteid ei kohaldata muuhulgas maavara uuringute tulemusena tekkinud jäätmeladustustele, kui need jäätmeladustused ei teki otseselt nimetatud toimingute tulemusena. Selliseid jäätmeladustusi ei käsitleta kaevandamisjäätmeladustustena ning nende suhtes kohaldatakse üldisi jäätmeladustustuse nõudeid.

Geoloogilise uuringu läbiviimiseks puudub vajadus ka jäätmeseaduse § 35² sätestatud jäätmehoidla rajamiseks. Geoloogilise uuringuga Akimatsi III uuringuruumis ei teki jäätmeseaduse § 2 lg 1 ja 2 mõistes jäätmeladustusi.

MaaPS 35 lg 2 p 1 sätestab, et uuringuloo andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest üldgeoloogilise uurimistöö, uuringu või kaevandamisjäätmeladustustuse käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning AS Tariston ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmeladustustuse käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 15.05.2023).

MaaPS § 17 lg 3 ja 4 järgi võib üldgeoloogilist uurimistööd ja geoloogilist uuringut korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik. Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloo alusel võib hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 12³ punktide 1, 3 ja 5 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on J.Viru Markšeideribüroo OÜ (registrikood 11644539, aadress Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Tartu mnt 84a-50, 10112).

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuolli riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“

MaaPS § 35 all toodud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

HMS § 3 lg 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lg 1). Kaalutusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lg 2). Haldusakti kõrvaltingimused määratakse vastavalt HMS §-le 53. Keskkonnaministri 09.01.2020 määruse nr 1 § 4 lg 3 alusel märgitakse loa lahtrisse „Täiendavad tingimused” nõuded, mis seatakse maapõue kaitse tagamiseks ning maapõue kasutamisest inimese tervisele, varale ja keskkonnale põhjustatava mõju vähendamiseks ja vajaduse korral muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Täiendavad tingimused on uuringuloale kantud lähtuvalt käesolevas korralduses toodust.

Geoloogilise uuringu loa omajale kehtivad kõik asjakohased õigusaktides (nt maapõueseadus, keskkonnaseadustiku üldosa seadus, keskkonnatasude seadus, atmosfääriõhu kaitse seadus, veeseadus, looduskaitse seadus, jäätmeseadus jt) sätestatud nõuded. Sellest tulenevalt ei ole tarvidust geoloogilise uuringu loal täiendavate tingimuste osas dubleerida õigusaktidega juba reguleeritud.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise keskkonnaluba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

[1] Kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide - huumustoiteliste järvede ja järvikute (3160), rikutud, kuid taastumisvõimeliste rabade (7120), siirde- ja õõtsiksoode (7140), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080*) ning siirdesoo- ja rabametsade (91D0*) kaitse.

[2] I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on vähe- kuni kesktoitelised kalgiveelised järved (3140), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad – 6210), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270), niiskuslembesed kõrgroostud (6430), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), puisniidud (*6530), rabad (*7110), rikutud, kuid taastumisvõimelised rabad (7120), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), nõrglubja-allikad (*7220), liigirikkad madalsood (7230), koopad (8310), vanad loodusmetsad (*9010), vanad laialehised metsad (*9020), rohunditerikkad kuusikud (9050), okasmetsad oosidel ja moreenikuhjatistel (sürjametsad – 9060), puiskarjamaad (9070), soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0);

II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on suur-kuldtiib (*Lycaena dispar*), kaunis kuldking (*Cypripedium calceolus*) ja läikiv kurdsirbik (*Drepanocladus vernicosus*).

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti

andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule
halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme 56933839

Martin.Nurme@keskkonnaamet.ee